

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф.За све остале земље годишње
20 фран. у азату, на по године
10 фран. у азату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплате плаћа се поштом или
уручешћем непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, или отплативши поштом
на коју драго пошту, а
коме је наручије, г. Перу Гама-
новићу, к. и. агенту у Котор,
Донеси се плаћу уручешћем.
Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или на број од пет цфева-
ра по 3 новчића на први пут, а
за сваки даљи пут по 2 новча.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 16 фебруара.

Јевропски преставници у Пеки-
ну једнако се заузимају, на првом
мјесту, о смртним казнама, које зах-
тјевају да се изврше над назначе-
ним китајским великодостојницима.
Тим поводом петроградско „Н. Вре-
мја“ пише: „Ми смо већ говорили
о протесту неких учених Француза
против рушења светилница, отима-
чине и убиства, којима је ознамено-
вано присуство Јевропејаца у Китају.
Уз те срамоте, којима нема краја,
посланици воде преговоре о миру, и
осим разних олакшица, тековина и
контрибуција траже још глава. Како
је то ужасно и читати свирјепе
указе Царева, које су посланици
изнудили, да тај и тај саповник има
сам себе живота лишити, а томе и
томе да се мора глава одсјећи... Зар
је државама мало све то што је већ
почињено? И тако су већ Јевропејци
у мало времена разорили цијелу
провинцију, узели престоницу, раз-
рушили старинске храмове и храни-
лишта најдрагоцијенијих ријеткости и
рукописа и пролили толико китајске
крви, да би се од ње могло створити
језеро, и њему купати се; па ипак
нагледа, да још све то није довољно.
Не, дајте ми још неколико глава,
као да се само у тим главама гњи-
езде непријатељске замисли против
Јевропе и Китајцима мрских мисно-
пера. У исто доба у самом Пекину
намјерава се градити тврђава за је-
вропске мисије, права тврђава, која
ће моћи за шест мјесеца издржати
опсаду, са ратничким еспланадом
унаоколо. Уопште, све то што се
сада изводи у Китају, и услови
мира не обећају ништа доброга за
у будуће. Већ долазе вјести, да
се Китајци све више и више утвр-
ђују у долинама Хоан-Хе и Јан-
Цзи, журно обучавају нову војску
и оружају оружјем, које као и прије
добивају из Јевропе кријумчарењем.
Честимични нападаји понављају се
и сада у провинцији окупираној
Јевропејцима. Мора се држати, да
опуномоћеници јевропских држава
ни сами по вјерују у прави мир,
јер све што они захтјевају од китај-
ске владе, открива потпуно неповије-
рење ако не и презарење према истој.
Грађење тврђава у престоници, за-
државање у својој власти саобраћај
са истом, забрана увоза оружја —
није ли то први корак захвата пре-
стоницке провинције? Не морају ли
ти захтјеви дубоко узрујавати нацио-
нално чувство Китајца и вријеђати
владу Богдихана, која се још не
сматра побјеђеном? Па у то исто
доба војска савезника не стоји у
својим позицијама, него наставља
тероризовати становништво новим по-
ходима преко граница почелнјске про-
винције. Тако из Бао-дин-фу покрену-
та је доста јака колона на Ии-Маи-
Гуан у планински предјел Хен-Шана.
А сам Валдерзе, на узрока добро
пенољмивих, спрема се на поход у
провинцију Шанси. Тако се китај-
ским преговорима не предвиђа краја,
па у исто доба ни критичком поло-
жају, у ком се налази вас инду-
стријски и трговински свијет.“

Наде, да ће се доласком на владу
новог енглеског Краља у јужној
Африци положај побољшати у корист
Бура, све више ницезавају. У свом
престоном говору Краљ Едуард гово-
ри о јужно-афричким републикама,
као већ бившим, наглашујући, да
би било жељети у корист самих
Бура, да што прије положије оружје.
И енглеско агенције већ говоре о
предстојећем полагању оружја од
стране Бура. Међутим праника „По-
литик“ у једном чланку из пера
стручњака овако црта најновији по-
ложај на бојишту: „Прије свега,
бојиште се раширило на 495 квад-
ратних километара. Исти број војске,
који до сада није био способан, да
влада оранжевом државом и јужним
дијелом Трансвала, сада би имао
цијелу јужну Африку од Преторије
до Капа ослободити од непријатеља!
Енглеска војска, ма да је концен-
трирана на жељезничку линију, рас-
кубница је и принуђена да се држи
дефензиве. Непријатељ наставља сво-
је нападе на Ахилону пату енглес-
ку, на саобраћајне линије. Лорд
Киченер, да мало одахне, наређује
извиднице већих одјељења по око-
линама жељезничких линија, да их
по десети пут ослободи од непри-
јатеља. Тако је генерал Френч у
Трансвалу послан са содам одјељења,
да непријатеља између жељезничких
линија из Патала и из Делагое исти-
сне. На 10 и 11 фебруара ова опера-
циона војска стигла је на линију Стан-
дертон-Амстердам, а о коначном ус-
пјеху још нема гласа. По свој при-
лици, те операције су обустављене.
Већ у њиховом почетку Бајер је
својом војском продрио кроз Френ-
чову линију, да му иза леђа са Де-
ларејем и Вилењом удри на рудоко-
пе у Ранду. На десном крилу Френ-
човом бурска гверила успјешно је
поставила нападе на паталску же-
љезницу, и кроз пет дана била
су објављена шест нападаја на
жељезничке возове између Стан-
дертон и Хајделберга. Иза леђа
Смит-Дорнџу онкољена је у Ли-
дсбург бригада пуковника Киче-
нера и прије који дан била је на-
панута. Све три жељезничке линије,
по којима може енглеска војска у
Трансвалу добивати, што јој треба,
сада су прекинуте. Оранжева је др-
жава сасвим опустошена, те се већ
нема што у њој наћи. Енглеска је
војска упућена сасвим да јој прови-
јаиду жељезнице доносе. Схваћајући
правилно тај положај енглеске војске,
Девет је упуцао у Капланд. Заслу-
жује пажњу, како је он постигао ту
цијелу. Пошто је уценио на 30 и 31
јануара да продре кроз енглеску
линију Бломфонтен-Табанху-Лад-
бранд, па да брзим маршем прође
Деведорп, послао је једно одјељење
преко Смитфилда на Рувил, да на
југу Аливал-Норта и Херпела де-
монстрира. Демонстрација је постигла
своју сврху. Енглеска војска је била
одма послана тамо. Уз то је Девет
пренао жељезничку линију код Пом-
пеј-Синдига, на југу од Едепбурга
на 5 фебруара, и на 8 стигао је у
Филиполис. Једно јако одјељење је
послао према Норвалспонт-Бетулији
сјутри дан, да демонстрира. Сада
кад су енглеске трупе справљене
било на прелазак жељезнички, Де-
вет је напустио свој положај, ноћу
између 9 и 10 прешао је Сандрифт

и ушао у капску колонију, и 15 био
већ на сјевер Ханткрала. Отада нема
поузданих вјести о њему. У самом
Капланду Херцог, Бранд и Прето-
рије извели су покрете из Калвиније
на сјевер Вилистон Ван Вике Влеј,
дјелимично и на Карнарвон. Данас
је јасно, да су ови покрети били у
вези са Деветовим упадом. Круци-
дичтер предузео је поход такођер на
сјевер, правцем на Де Ар, на 12 био
је у Мурајсбургу, 48 километара на
југо важног жељезничког узла. Ше-
спер, који је жељезницу из Елизабет-
порта на више мјеста напао, иде за
Круцидичтером и имао се већ с њим
састати. Такав је положај данас у
јужној Африци, годину дана послје
Кроњејевог капитулације, када су
лондонски владини листови писали:
Сада ће лорд Роберте брзо и лако
рат довршити.“

Књижевност, умјетност и просвјета.

Нови митрополит рашко призре-
ски), који је наслиједио пок. митрополита
Дионисија, рођен је г. 1862. у селу Баран-
ди, у Војничкој Граници, недалеко од Би-
ограда, од добрих и угледних родитеља
Петра и Олимпије. У мјесту рођења свр-
шио је основну школу. Учитељ му је био
пок. Ј. Јовановић, чије име и рад тамошњи
народ још и данас чува у лијепој
успомени, јер је 35 година учитељао у
истоме селу. Пошто је свршио основну
школу, он је дошао у Биоград, и ту про-
дужио даље учење. Монашки чин примио
је у манастиру Враћевиници, а код чуве-
ног старјешине архимандрита Гаврила,
г. 1880. и своје световно име Никола за-
мјенио именом Нићифор. И ако је био
са свим млад кад је рукоположен за ђако-
на, њега је већ г. 1881. у недјељу право-
славља, ондашњи жупнички епископ Вићен-
тије, у чијој је епархији манастир Вра-
ћевиница, по дозволи митрополита Миха-
ила, рукоположио у Карановцу за презви-
тера. Његов духовни отац Гаврило водио
је и даље о њему бригу као о доброме
сину, и дао му могућности да у биоград-
ској богословској настави своје стручно
школовање. Год. 1889. он је свршио са
врло добрим успјехом богословију и на-
грађен од професорског сајвета. Како се
особито одликовао као црквени појак, ње-
га су у богословији већели сви наставни-
ци, а нарочито протојереј Живко Јови-
чић садашњи архимандрит Кирил, и на-
брани скопљански митрополит г. Фирми-
лијан, који му је и савјетовао да и даље
учи. Нићифор је и сам желео да продужи
богословске студије па у толико радије
послуша савјете и у августу 1889. г. до-
ђе у Цариград, и упише се у богословију
на Халки. Ту се бавио изучавањем грчке
филологије, догматичног богословља и исто-
рије хришћанске цркве. Та изучавања до-
вршио је 1892. г. када је положио и
испите. Тада се вратио у Србију и у
архијерејској канцеларији пок. митропо-
лита Михаила радио четири мјесеца. Исте
године у новембру митрополит Михаило
произвео га је за синеђела, и његовој управ-
и појерио чувени манастир Раваницу.
Идуће, 1893. год., у марту, њега позове
одбор епископске гимназије у Цариграду за
професора хришћанске науке, и како је
ту жељу гимназиског одбора одобрила и
Васељенска Патријаршија, Нићифор се
одозве позиви и дође у Цариград. Он је
у тој гимназији био наставник, а изјесно
вријеме и управитељ, до марта мјесеца
1896. г. када га Њ. Св. Антим, ондашњи
Васељенски Патријарх, произведе за архи-
мандрита. Будући изјеснен о спреми и
способности Нићифоровој, ондашњи скоп-
љански митрополит Методије молио је
Васељенског Патријарха да му пошаље
архимандрита Нићифора за протосинеђела.
Нићифор се радо прими да иде у Скопље
и да тамо развије благодетан рад, са чега
му је тамошња паства и данас благодарна.
На томе мјесту остао је до почетка Јула
1897. г. Догађаји, који су се у Скопљу
и у митрополији развили поводом смрти
митрополита Методија, истакали су архи-

мандрита Нићифора и као родољуба и
духовника, који је желео да у црквеним
стварима влада ред, и да се помаже свако
предузеће које иде у прилог Великој
Цркви. Архимандрит Нићифор, који се на
Цариграда био вратио да продужи свој
заслужни рад, буде одмах за тим послат
на острво Патмос, гдје је, по одлуци Па-
тријарховој, остао четири мјесеца, и гдје
се занимао књижевнишћу, изучавајући и
организацију разних цркава у Сирији. Ме-
ђу тим су се догађаји у области Вас. Па-
тријаршије тако развијали, да је Св. Си-
нод Патријаршијски испунио жеље пра-
вославних Срба, које је толико помагао и
за које је толико радио архимандрит Ни-
ћифор, те за то Патријарх у новембру
1897. г. позове га са Патмоса у Цариград,
гдје га за разне црквене послове стави
патријаршији на расположење. У тој служ-
би остао је до 19 Октобра 1899., када га
је Патријаршија поставила за настојатеља
и протојереја цркве Св. Апостола у Фер-
ијеу (Цариград), на коме је положају
остао све до на кратко вријеме пред избор
за митрополита рашко призрењског. Мајка
митрополита Нићифора умрла је рано, а
отац Петар држећ је и био старац од 85
година.

Ове податке доносимо по „Цариград-
ском Гласнику“, који даље описује и по-
свећење новог митрополита, извршено у
недјељу по Савину дневи. Из тог описа
доносимо следеће:

У патријаршијској цркви св. Ђорђа Ве-
ликомученика већ су била заузета готово
сва мјеста кад је почела јутрења. На па-
тријаршијском престолу био је заузео мјесто
сјиди и достојанствени митрополит ама-
сијски Њ. В. Пр. г. Антим, члан св. Си-
нода. Због слабог здравља Патријарховог,
амасијског митрополиту падо је у дио, да
изврши посвећење другог Србина митро-
полита.

Чим је свршена јутрења, почело је
посвећење. Прије него што је посвећење по-
чето, на средини цркве поређаше чет кади-
фених и позлаћених великих наслоња-
ча из олтару иза њихових Њихова. Високопрео-
свештенства митрополити чланови св. Си-
нода, који ће извршити посвећење новог
митрополита: верски Констатини, мити-
лински Стеван; варненски Поликарп; ли-
тички Нићифор. Њима се ни често стави
амасијски митрополит Антим, и они по ран-
гу своје заузеше мјеста на оним наслоња-
чама. Тада је из олтару изашао г. Нићифор,
стао на средини цркве између цјени-
ца, и звучним гласом прочитао Заветну,
а по том Вјерују. На знак најстаријег
митрополита, два ђакона доведоме госп.
Нићифора к њему, те га овај благослови,
а г. Нићифор га пољуби у руку. Одмах
устадоше и остала четири митрополита, и
целинаше се са својим новим другом, а оба
хора и цјенице поздравиле то пригодним
тропаром. Тај тренутак био је врло лијепо
и врло свечано. Одатле су митрополити
одвели у олтар г. Нићифора, и уз појаве
црквених пјесма, облачили су му комад
по комад од архијерејског окрута. Кад је
то било готово, онда је настало вјенчавање
новог митрополита са црквом. Г. Нићифор
и свих пет чинодјелствуюћих митрополита
обилазили су Часну Трпезу поједи „Иса-
ије ликују“, и целивајући сваки угао Часне
Трпезе. Одмах послје овога важнок обре-
да настала је служба. Кад су ђакони изни-
јели св. дарове, пред дверима били су ама-
сијски митрополит Антим и рашко призрењ-
ски Нићифор, који је од амасијског митро-
полита примио св. дарове. Послије службе
амасијски митрополит заузео је опет мјесто
на патријаршијском престолу, а остали ми-
трополити у митрополитским столовима,
према рангу њихових епархија. Њ. В. Пр.
митрополит Нићифор заузео је мјесто изме-
ђу митлинског и варненског митрополита,
од којих је овај завршавао ред митрополи-
та. У то доба било је већ 10 сати, и тада
је почет парастос баженоупокојеном ми-
трополиту Дионисију. На једном великом
црном чоком застртом столу била су у ко-
ликим сребрним судовима кољива, умјет-
нички украшена разним црквеним знацима
од шећера, и са именом и титулом митро-
полита Дионисија. На том столу вјеро-
ватно су двије велике воштанице повезане црним
свјетлим тракама. Заступник Њ. Св. Па-
тријарха и сви митрополити редом читали
су молитве за покој душе Дионисијеве, а
хорови су одговарали. По завршетку пара-
стоса амасијски митрополит остао је у Па-

тријарховом етоду, а сви остали митрополити отишли су у олтар, одакле су дан закона, носећи дикирион и трикириов, одвели рашко-призренског митрополита Г. Нићифора пред патријаршички престо. Тада је наступило један свечан чин. Са патријаршиског престола сишао је на посљедњу степену амасијски митрополит Антим, а два патријаршиска свештеника скинули су г. Нићифору камилавку с главе. У истом тренутку амасијски митрополит скинуо је с главе своју златну митру и метнуо је на главу митрополиту Нићифору, довршивши на тај начин са свим чин посвећења. Предајући митрополиту Нићифору и архијерејску сребрну палицу, амасијски митрополит поново га је благословио и препоручио му да буде вјеран и да даље заслужан сачини Велике Цркве, и да чува и унапређује поштуру му паству. За тим је амасијски митрополит са свим сишао у цркву, а митрополит Нићифор почео се у Патријархов сто, одакле је дијелно народу нафору.

Вид Вулетих—Вукасовић (Вриједни „Караџић“, лист за српски народни живот, обичаје и предање, који смо више пута препоручивали, у спомен двадесетпетогодишњег службовања и књижевног рада свога ученога сарадника са наших страна, доноси следеће црте из живота и рада његова:

Ове године испунило се равно 25 година службовања и књижевног рада једног скромног, али врло вриједног сина народа српског.

У дичноме далматинском Приморју већ двадесет и пет година тихо али поуздано, без ларме али чујно, скромно али далеко звано и виђено, срубује, служи своје народу, ради о њему и за њега ваљани Србин, честити родољуб и вриједни књижевник Вид Вулетих—Вукасовић.

И уредништво „Караџића“ не може пропустити а да овом ријетком згодом не рече, ма и двије три ријечи, о овом знатном мужу српскога народа и своје личном сараднику, као мали знак свесрдно благодарности и признања.

Вид је старином од угледне и честите породице српске из Граца у Херцеговини, али је рођен у селу Бресницама код Дубровника 16 децембра 1853 године, гдје му је отац још за младости дошао. Вјере је католичке као толика му браћа у Далмацији. Ваљан је син своје вјере, што му на част и понос служи и кроз жиле осјећа стару српску крв, и у души старо српско осјећање, које га надахњује и руководи у свима пословима, радом му испуњена, живота.

Прва знања примио је од књижевника П. Франасовића, тадашњег римокатоличког пароха у Третоному. 1866 године ступио је у дубровачко сјемениште *Propagandae Fidei* за Босну и Херцеговину. Желео је да се ода свештеничком позиву, али му околности то не допустише. Још у школи бавио се проучавањем матерњег језика и скупљањем народних умотворина. 1874 године положио испите зрелости, а 1876 год. постао народни учитељ у Дубровнику. 1878 г. постао учитељ грађанске школе на острву Корчули, гдје је учитељствовао све до 1897 год. када би премјеш-

теп за професора Дјевојачке Школе у Дубровнику, гдје је и сада.

У књижевности се јавио први пут 1875 године у „Народном Листу“ pjesмом „Херцеговачки јиди.“ — „Народни Лист“ је тада у Задру ватрено писао и заузимао се за народ у Херцег Босни, па је у томе листу млади Вукасовић започео књижевни рад својим будилицама и т. д. Ту је уз остале саставке у први штампао историјску расправу „Мурат и Кримханство.“ Од 1880 године почео се бавити озбиљно и са успјехом фолклором српскога народа. 1881 године већ наштампа књижицу „Обичаји на острву Корчули.“

Од тога доба његови су радови заузимали у многим листовима угледно мјесто: „Slovinac“, „Српски Магазин“, „Јавор“, „Дубровник“, „Босанска Вила“, „Зора“, „Бриљан“, „Вјенац“, „Smotra“, „Босанско-Херцеговачки Источник“, „Бетонне Матине Српске“, „Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena“, „Споменик Српске Краљ. Академије“, „Караџић“ и т. д. и т. д. поносили су се вазда срадњем овог вриједног Србина.

Сем тога он је био сарадник и страних листова: *Pittoreo dell' Archivio o per lo studio delle tradizioni popolari*, „Ethnologische Mittheilung aus Ungarn“, „Der Urquell“ и т. д.

Написао је још доста ствари и у засебним књигама, што је све доказ његове узорите вредности и марљивости.

Главна су му дјела:

1. Буро Харамбаша или Конавоески устанак — 1885.
2. Мудри Тосо, по пучкој предаји — 1883.
3. Српски народни везови — 1891.
4. Usi e riti funebri presso gli Slavi Meridionali nei tempi antichi e moderni — 1794.
5. Il testamento di Pietro Canavelli — 1893.
6. Altbosnische und Verwandte Denkmäler — 1894.
7. Različiti spisi — 1896.
8. Starogrčke naseobine — 1896.
9. Corrispondenza archeologica di Pietro Nisiteo et Matteo Capor — 1897.
10. Basne tugjinhe — 1897.
11. Narodna kuća — 1898.
12. Narodni uredi — 1896.
13. Lo sciacallo di Curzola — 1896.
14. Biljeske o kulturi južnih Slovena, osobito Srbalja — 1899.
15. Tereza Bazilica — 1900.
16. Catalogo dei conti vicari di Curzola — 1900 и т. д.

Па не само то, Вид је и у великоме свијету радио да се његов народ, српски народ чује и види. 1893. г. у мјесцу јулу био је позван на конгрес фолклориста у Чикагу, у Америци за вријеме тадашње изложбе. Ту је од учених фолклориста био особито лијепо примљен. На конгресу је читао „О свртним обичајима код Јужних Словена.“ Још је ту расправљао о српским везовима, показујући свој големи албум са узорцима. Са собом је тада Вукасовић имао и пјевача из Мостара Вукана Тихо Микшића, трговца, који је на конгресу пјевао српске народне pjesме. У два маха узасобице. The International folk-love Association

јелове шуме ипак су сада без вриједности, јер су много удаљене од трговачких мјеста у Књажевини. Црногорска влада намјеравала је због тога да проведе до тихешума жељезницу, и француски инжењир Леларж премјерио је год. 1891. двије уско жељезничке пруге у дужини од 191 км, али ипак тај за пољопривредни напредак Црне Горе веома корисни план још се није извес.

Земљодјелство, од којег народ добива највише руметина и кртоле, није баш од великог значаја због неповољних климатских односија. Једино простране равнице на југу Књажевине праве су житнице, које сваке године дају жетве дају. Ипак производ земљодјелства не дотијече вазда за домаће потребе, па се у том случају увози жито из иностранства.

У жупним крајевима Црне Горе успијевају обилато све културне биљке: топлог југа. У виноградиима зријева крушно грождје, а ватрено црвено вино, кад би се само мало боље око њега радило, много би се у трговини тражило. Исту вриједност има и црногорска маслина, па и дуван, који се у великој количини гаји и од којег се сувишак, који се у земљи не потроши, аустријској дуванској регији добро продаје. Много је раширена и смоква и мурва, а у ладинијим источним долинама налазе се цијеле шуме ораха, коштанца, а особито шљива, од којих се највише ракија пече.

Занатлијска радиност још је мало развијена у држави, и занатлије су већином Далматинци, Арбанаси, а у потоње вријеме и многи Црногорци. Око Никшића и Горанског има много добро уређених маплова и шеганица, а у самом Никшићу уредио је један Црногорац пивару, чији производ је врло добар.

Поред свега тога ипак су шуме и стока најглавнији извор црногорског добробита, због чега би требало обратити

у Чикагу пмеовало га је својим потпре-сједником. Вукасовић је први пред ученим свијетом у Америци говорио српски. Амерички су листови говорили о њему врло похвално, а неки су му и слику изнијели. Његова предавања са овог конгреса штампана су на енглеском језику, а на српском су изашла нешто у „Летопису М. Српске“, а нешто у „Српском Магазину“. — Прошле пак године изабрало га је оно фолклорно друштво и по трећи пут за свога потпре-сједника, а у главној сједници одмах трећа на реду, читана је једна од његових расправа.

И ове године за вријеме велике свјетске изложбе у Паризу био је позват, као члан Међународног фолклорног друштва у Чикагу, на Међународни конгрес за народно предање (Congrès International des traditions populaires) који је држан у Паризу од 10—13. септембра, али на који ометан болешћу не могне отићи. Ну и ако не оде одужи се своме народу тиме што је конгресу послао пет својих расправа које су међу првима прочитане и са особитим задовољством примљене. Те су расправе: Морешка, једна врта јуначких игара са острва Корчуле, гдје Мора, црначки краљ хоће да узме младу кћер бијелог краља; Сеоски краљ; Расправа о српским орнаментима уз коју су изнесене и слике, и у којој се употребљују садашњи орнаменти са старима; Нарикаче или бугарске жене које наричу, импровизирајући текст над мртвацим; Вјештине у Срба.

Вид је оженио. Оженио се 7 јануара 1877 г. учитељком Магдом Тироскомом, из Супетра на острву Брачу. Бог му је дао и лијепо пород три сина и три кћери. Најстарији му син Шћепан већ је јак на универзитету, а Вучко учи гимназију у Дубровнику.

Вид има крвну књижицу и богату збирку старина, те му кућа изгледа као какав музеј. У томе музеју пуну част уживају и српске гусле јаворове.

Он је члан многих друштава. Прави је члан педагошког књижевног збора у Загребу; дописни члан и. к. централног одбора за уздржавање споменика у Бечу; прави члан антрополошког друштва у Загребу; дописни члан Српског археолошког друштва у Београду и т. д.

За ревностан рад одликован је од Његовог Величанства Краља Александра I орденом Св. Саве V. степена, од Њ. В. Књаза Николе Даниловића орденом IV ст., Њ. В. цара Франје Јосифа великом златном медаљом „Viribus unitis“, од Њ. В. Књаза Бугарског официј. крестом за грађанске заслуге IV. ст.

Ово неколико редака само су, за част, на брзу руку створени, блиједи преглед србства и вјеројасно овога ријетког човјека, Србина и књижевника.

Уредништво „Караџића“ срдечно честита Виду Вулетиху — Вукасовићу двадесетогодишњицу рада са искреном жељом да још дуго и дуго послужити своје народу и српској књижи онако чило и узорито као што смо га навикли!

Живео нам много година!

(Српска академска Задруга у Бечу) држала је 9 фебруара 1901 п. н. своје VI.

озбиљну пажњу, да се ти извори увећају и да се Црна Гора с њима што боље користи. Мало је међу тим у том погледу учињено. За поправљање паше и стоке са свијем се мало ради; правилно посегнуће са гнојем мањини је познато, а и оруђе за обрађивање земље још је примитивно и недовољно. Сасвијем полагано увлаче се напни плугови и бране у селачке колибе и много ће година још проћи, док ће се моћи рећи, да је Црна Гора рационално обрађена земља.

Али с друге стране онажа се у неколико већ и мали напредак. У равницама усањана се ратарство и багнованство, а ново добијени крајеви, који су у турско вријеме подивљали били, претворени су брзо у плодноста поља. Мудри сајетни црногорског Господара, да сваки војнички посади извијени број лоза и маслина, уродно би добрим плодом, да није толико учестала болест лозе. За успијењем развијање сточарства у земљи има држава марвеног љскара, а поука у земљодјелству предаје се редовно будућим учитељима и свештеницима у богословско-учитељској школи на Цетињу, а и црногорски лист „Глас Црногорца“ доноси редовно чланке пољопривредног садржаја.

И ипак онажају се по свијем грамама постепена трговица веће културе и успијењо унутрашње развије земаљско дјело је Књаза Николе, који је као једва 20-годишњи младик године 1860. свог стрица Књаза Данила наслиједио и његовим цивилизаторним стопама напријед пошао. Ново доба у Црној Гори почиње ипак тек од руско-турског рата год. 1877/8, кад се је Црна Гора знатно проширила и независност јој од свију држава без приговора призната била. Али напредак од тог времена не смије се ипак судити оном јером, којом обичајемо судити ми, као становници старе, богате културне државе, све оно што је туђе. Црна је Гора земља оскудна, па

предавање. Члан С. јави, да је у српском народу нестало Дра Милетића, с којим је извјесна перјодна новије српске историје уско спојена. Говорник није у покојнику чврст карактер, човјека беспорочно, патника и раденика, који је као мало ко љубио српски род. Милетићева устомена није умрла. Нестало је само његово тијело. Истина, душевно је Милетић давно био умро, али на ерећу и утјеху своју. Није видио данашњег стања. Скуп устане и клике: Слава! — Из овога узне читати члан Ј. Мандић свој врло занимиви рад о „положају и о задаци философије према другим наукама.“ Из увода, у којему су истакнути: развитак философије, њени главни првци у старом вијеку, у школској стичној перјоди репесанси и у новој философији, и процес постања и одвајања појединих наука од философије, закључује предавач, да се из историје философије да створити тачна, потпуна дефиниција философије, већ да дефиницију треба тражити у задаци философије и у начину, како философија ту своју задаћу врши. Философија обухвата поједине спознаје, да из њих састави такве погледе на свијет и на живот, да потпуно задовоље тежње ума људског. Из тога излази, да је философија једна општа наука, која има да споји све опште спознаје, које јој дају поједине науке, у један систем, којему не може бити приговора. Она то радч специјализованим обрађивањем појмова, који припадају читавом кругу поемагара, и продире тако до јаснога спознања принципа колико онога што се догађа и што постоји, толико онога, што ће постати, што ће се догодити. Ова дефиниција одређује садржину философске науке тако, да је истакнута задаћа у исто доба и најзгоднија према садашњем стању наука, јер се остале науке не оснивају на философију већ она на њима. Она јој дају материјал за одређивање, а она тај материјал спаја у један систем, регулишући, дајући мишљењу правац, потребити јасност, ред, савез и преглед. Сводећи читаве масе знања на задње принципе, оне свестрано образује људско знање.

У својој причи оцрта гоеп. П. Кочић, философ, врло вјерно српског селјака, његово економско и интелектуално стање, ово посљедње као посљедницу првога. Живе слике описане у мајсторски копираним дијалозима уехите приеутне, који из прочитане приче извукуне врло много корисне поуке. Предлог да се г. Кочићу приштеди иштање да уђе у Задругу и да га Задруга позове да у њу ступи, буде једногласно примљен. У г. Кочићу и у г. Мандићу Задруга добија двије ваљане младе силе.

Председник јави, да се из кругова омладине још нико није јавио да расправља о предмету прошлог предавања (организације привреде у Срба) али да је зато у Србобрану и у Приреднику ондашњему предавачу сичитовано непознавање економских прилика у народу. Јамачио из околине једнога од тих листова послат је Задрузи приличан број засебно штампаних чланака. Председник захвали се непознатом лицу које је чланке послао, и јавља, да их је предао предавачу на употребу.

само се собом разумје, да без издашне помоћи Русије, Аустрије и других јевропских држава, у Црној Гори није могућ какав велики процват, те баш због тога није лако било, да се за неколико деценија цивилизира онај народ, који је ијекономима свој живот проводио само у непрестаном ратовању. Због непрекидног ратног стања остао је старији нараштај у Црној Гори на неком степену културе, и многи старији Црногорци не знају ни читати ни писати. Али зато се у млађем нараштају онажа велики умни напредак и потоње године мира донијеле су Црној Гори доста корисних плодова.

Школска настава је данас обавезна за дјену од 7 до 13 година; настава и школска учила су бесплатна. Посеђивање школе расте сваки дан све више, тако да данас у Књажевини има око 80 основних школа дочим у год. 1834. није било више од једне, а год. 1876. већ их је било 52. Осим тога постоји на Цетињу гимназија, дјевојачки институт, богословско-учитељска школа, а у већим мјестима по држави налазе се свуда читаонице, у којима се наоде сви главнији српски, руски, француски, њемачки, турски и др. листови. Сваке се године још шиљу млади Црногорци у Русију, Француску, Италију, Аустрију и Србију на више науке. Положај црногорке, који прије није био баш најдостојанственији, данас се је знатно промијенио и поносом сину кршине Црне Горе данас није више срамота, да са њеном јавно излази.

А каква је разлика међу пређашњим турским а данашњим црногорским крајевима? Прије не могаше се изаћи вароши никуд без јаке и сигурне пратње, а данас можеш свуда по Црној Гори слободно путовати дану ноћу без икакве опасности. У већим варошима има и добрих и јефтиних гостионица, а по селима налазе се

Л И С Т А К.

КУЛТУРНИ НАПРЕДАК У ЦРНОЈ ГОРИ.

Учени Њемац г. проф. Курт Хасерт који је и летос по четврти пут неколико недеља путовао по Црној Гори научном оврхом, под горњим насловом написао је чланак у четрдесетогодишњини владања Њ. Кр. В. Књаза Николе у њемачком књижевном илустрованом часопису „Die Weiße Welt“ (Stuttgart — Berlin — Leipzig — Wien), који заслужује и наше пажње.

Послије сходног увода проф. Хасерт описује најприје црногорско земљиште, које је због голот и неплодног кречњака, већим дијелом кршенико, без шума и без воде. Само сјеверо-источни дио Књажевине, због друге формације обилује и водом и шумом и својим изгледом нехотице напомиње лијеше њемачке планинске предјеле.

Цијела Црна Гора јест сиромашна у природном земаљском благу, а и геолошки састав земље мало наде ружа, да ће се више што у њој открити, по се је већ нашло. У кречњаку се у опште мало корисних производа налази, па ако се је гдје год и који корисни минерал нашао, не исплаћује се за сада у Црној Гори рад око њега због удаљености мјеста или због оскудних у добрим путовима.

Много важнија је Црна Гора као земаља сточарска, а нарочито планински предјели сјеверо-источне Црне Горе, као пашови Дурмитора (2528 м.) и Кома (2488 м.) пружају хиљадама стада богату пашу. Препроводи сточарства, као сирово и суво месо, мунга, кожа, сир, не само што подмирују домаће потребе, већ чини и највећи дио земаљског извоза, који се рачуна на годишњих 3—4 милиона марака.

У другом роду Црна је Гора земаља шумовита. Велике дубине, букове, борове и

Предвач јавља од своје стране, да је чланке прочује, али да врло мало њихова материјала може употребити за друго своје предавање о истом предмету, јер у чланцима чита јадиковке али не узроке рђавог стања српског народа и предлоге, како да се томе стању доскочи. Умјети јадиковати а не износити предлога како да се зло одстрани, не значи познавати народ. Он апелује на присутне и у опште на свакога, да се тим питањем позабави и да свој рад чита у Задрузи или потпуно Задрузи на читање. Адреса: Serbisch-akademische Vereinigung; Wien I. Universität.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Које воће захјевају и које поднесе најаче кресање?) „Тежак“ доноси из пера дра Радића следећи чланак:

За нас воћаре аиста важно питање. У разним страним популарним књигама, исто тако и у њиховом уџбеницима, излазило сам ово изречено правило: „да коштитава воће не подноси у тој мјери кресање, као јабучасто воће...“ Тако сам слушао и из уста чувеног немачког воћара и управитеља на главу воћарске школе у Рајтлингену, пок. дра Лукаса, а тако ми причаше и наши старији, доста искусни воћари.

За прошлих скоро 40 година моје праксе, ја сам, које својих, које туђих воћка разне прете, више хиљада усадио и пресађивао, које сам првих година и сам својом руком већином и кресао. У томе довољно искуства стекао, и на основу тога стеченога искуства могу слободно да потврдим ово: свеколико коштитава воће не може се подједнако кресати, јер ниједна воћка не захтијева и не подноси при сађењу и пресађивању исто тако и прве године после сађења, у тој мјери кресање као наша шљива пожегача (мађарка), а ниједна опет не захтијева и не подноси мање кресање од трешње.

Молим поштоване читаоце да ми дозволе, да им ово, што сам изрекао, укратко и објасним.

Вива, да се и старије шљиве, које су по 30-40 сантиметара по обиму дебеле, морају с једног мјеста на друго пресађивати. Имао сам прилике, да и сам то учиним. Код овог пресађивања свакојак је потребно, да се круна од извјесне висине и у извјесном правцу скрене. Али баш у овом кресању многи гријеше, као што сам се до данас у више прилика уверио. Они не пазе на то, да оне дебеле, главне гране у круни опјде пресекују: пресекују, гдје се из њих први тањи огранци одвајају, па да више тих огранака пресекују, јер су баш ти огранци нужни за образовање нове круне, не о пресецају што по рјеч „у главу“ тако, да све огранке одсеку и остављају само кратке патрље од оних најдебљих грана. Па и опет зато избије шљива из тих привидно мртвих патрља нове огранке, од којих ће се моћи нова круна образовати, само ако је шљива иначе правилно и добро усађена. Али и то може бити само код шљива; таку тиравију у кресању може само шљива да поднесе!

обични ханови или је странац упућен на опште признато црногорско гостопримство.

Као што Црна Гора напредује у културном погледу, исто тако не назадује она ни у подмиривању практичних својих потреба. Поред великог броја нових коњских путова има око 200 км извршено израђеног колекског пута, а сада се још гради важан колекски пут између Ријеке и Вира који ће саставити унутрашњост државе са црногорским пристаништима. Године 1870 био је телеграф у Црној Гори још непознат, а данас има 18 поштанско-телеграфских станица са 600 км дугачком телеграфском мрежом. Цетиње, Ријека и Подгорица још су састављене са телефоном, а између главних мјеста у држави иде сваки дан возна пошта. На Цетињу и Данилову Граду има добар водовод, а у сваком округу по један државни окружни лекар. И велосипед није више риједак гост у Њањевини, а од год. 1891 подржан једно црногорско друштво редовну паробродску пловидбу по Скадарском језеру. Са иностранним државима склопљени су трговачки уговори, а год. 1888 заведен је за Црну Гору нови имовински законик којег је саставио Др. Ђогинић, бивши црногорски министар правде. Помоћу руског задржава се на Цетињу најпослије баталион стогоје војске, који се мијења свако четири мјесеца, а смјештен у великом војном стану, који одговара свим захтјевима.

Тако се ето свуда показује успјешни напредак и мало је народа тако брзо прихватило већу културу као Црногорци.

Овај познати наш пријатељ завршује свој чланак пртајући вјерно тешики политички положај, у ком се налази Црна Гора од берлинског конгреса.

Често избије из тих патрља врло много младих љетораста, од којих треба тек следеће године све слабије и неподасно порасле посјећи, а само јаче и правилно израсте треба за нову круну оставити.

Па и само кресање извршује се код нас обично и врло неподасним и тупим оруђем, без икаквог знања и вјештине, без икаквог правила, па се на тај начин при обарању грана и кора сљупти, огули, пресејек не поравнује итд. И сва та чуда шљива подноси, трпи и у снажно и родно дрво поново порашује. А покушајте да тако што учините с трешње; ви би јој само отпјевали посљедњу пјесму! Може бити да би, у случају нужде, тако неразумно, тако тираниско кресање могла још подијети јабучка, па и нека сорта крушка, али друга воћка никако. И опет кажемо: једина је шљива у том погледу тако трпељива. Па још и више шта она подноси. Она снисходљиво пристаје да јој главу одрубите, и она ће опет да живи и дуго и обилато да рађа.

Ево примјера из моје скорашње праксе. Вјеште то с прољећа 1898 г. У мојој башти бјеше једна заштитена шљива пожегачка коју сам је затекао. Круна бјеше повисока, али изгледаше као неко сврачије гнијездо. Разредити у њој гране и извести неку људску круну, не бјеше могуће. Као оно лекар неки, кад хоће тешку операцију да изврши — или, ил, — пресеком стабло на 30 сантиметара испод круне, оборили дакле цијелу круну са 30 сантиметара дугачким деблом, пресејек поравним оштрим ножем и замажем каменом воском; лисно је откопано, нађубрим и заштити преко љубре. Ђубре је било добро сагорело буњиште. Дуже цијелог дебла му мучениче, почне да избије сислство огранака — љетораста, које сам за времена од оздо и по средини све кресао, а оставио сам само три најгорња да порашују и да ми даду нову круну. И дадохте ми ју!

Запуштене, па макар и младе трешње, не би могле подијети овакав целатски поступак, али се њиме не би могле ни спасти, јер би се трешњине ћелије при онаквој главосјечи смежурале, увеле би, и никад се више не би могле опоравити; дрво би годину двије куњало, али онда сигурно и пропало.

Новоусађене шљиве и тургуње морамо за првих десет година редовно проређивати, ако хоћемо да одржимо лијепу круну. Не учинимо ли то, ми ћемо добити, у мјесто лијепе, правилне, родне круне, једну густу „брезову метлу“, у којој ће се унутрање гране сасушити, а с поља ће порастати кратки и слаби вијоци.

Код новоусађене трешње пак, нема пита много да се крене, јер су у ње гране ријетке, изумијајући само оне непрекрштене, да једна према другој што љепше и правилније дођу. Као што рекох, трешња сама по себи, по природи својој, у грању ређе расте, и с тога се шљивом у основи мора другачије поступати, не са шљивом. Но ако би ми неко примјетио, да онде није главна ријеч о проређивању, него о кресању, онда морам примјетити, да је шљива и по „старом правилу“ најздравијица, да она и најмучније операције подноси, док би трешња и при најпростијем „умјетничком“, „вјештачком“ кресању убрзо пропала. Поред шљиве, подноси од коштитава воћа — у лавјесном приликама — и бресква, и кајсија, па и вишња, правилно вјештачко кресање, али трешња — баш никако. Ја сам, нарочито брескву, ту јаче нежну и осетљиву воћку, на сваки могући начин кресао а у разним облицима одржавао, и увијек с најбољим успјехом, и кад год сам с трешњом нешто вјештачки хтио, увијек сам рђаво прошао.

Као год што је трешња под вожем и маказима осетљива и упорна, тако је, рекао бих, још упорнија дуња и мушмула. Приближи ми само поже или маказе — одмах престану да рађају. Послије шљиве, најтрпељивија је јабучка, па и крушка. О шљиву, јабучку и крушку очеша се и коњ и во, закаче и кола и кољачка, па и опет ништа; а трешња би се, и послје таквих спољних поврота прије времена сасушила; добила би рака и смолоток, а то су за њу смртоносне болести.

Шљиву можемо „капати“ како нам се год свиђа, а са трешњом морамо бити много опрезнији.

Шљива и захтијева и подноси најјаче, а трешња најскромније кресање

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 16 фебруара

(Одличовање.) Кашиње смо дознали, да је Њ. Њр. В. Господар одликовао нашег пријатеља г. дра Марића, при његовом поласку са Цетиња, златном медаљом „За Ревност.“

— Из Пипера нам пишу:

У оци Сретенја укрије нам храбри племеник, официр Панић Вуковић, који се родно у оци Сретенја г. 1826. Већ као младик бјеше претекао све своје вренике трином, скоком и бацањем камена с рамена

Од 18 година посјекао је турску главу. Са своја три брата вада бијаше у првом реду бораца. Од г. 1862 вршио је дужности барјактара, стотинаша и официра све до сада. Његово у судбоносним тренутцима охрабрили шаше и најлошијег. Предлачио је у свим оним бојевима у Вељем и Малом брду и Колозову. Турских глава посјекао је 14 од којих је 4 и једног живог ухватио на Вучјем Долу. Његове преи крапахи 6 орден, међу којима крет Данилов и Ђорђевић. Кад наступи мир вада с омладином почињаше коло, игре и пјесме, па је радо причао о догађајима из прошлости, али никад не хвалише себе; и ми млађи пагубисмо живу историју његова доба. Па његов погреб похиташе сви командирци, официри и барјактари. Храбри наш витез, војвода Михајло Вучинић, жали га као свог ујака, али га жали као хаброга друга на сваком мучном мјесту. Чета војника одавала му је војничке почасте. На гробу се с покојником опростио надзорник горњо-пиперске школе Панић Младућ, а опожаше га два свепшеника. Лака му родна земља, коју је тако жарко љубио, и вјечни покој његовој витешкој души!

— Из Глухог-Дола нам пишу:

Иза онако јаке зиме, дође нам ових дана и велики снјег, који затече народ неприправан, особито пшћом за живо и огрјевом; с тога смо морали с четама крчити пут к Созини планини, да не би ко пострадао од студени а тако и стока. Овај пут смо прокрчили, покрај пронађеног мајдана у нашој Созини, која нас је доста крви стала, а од које се надамо, да ће доста користити донијети и нашој држави и нама појединцима, јер и до сада није ту преставало радити од 15 до 20 радника.

Почетком јануара уграби нам пријека смрт једног од најљепших и најбољих племеника, Јока Т. Јововића, који је оставио доста лијепих задужбина, између којих 100 флорина нашој школи, да се добит од њих сваке године дијели најбољим сиромашним ученицима. Дај Боже да се на овај лијепо примјер и други угледају.

И. Р. О.

— Пишу нам из Доњега-Краја:

На 5 овог мјесеца после дугог и тешког боловања, преминуо је Мило Т. Шпадијер у 54 години живота, који је као храбар јунак од свакога био љубљен и поштован.

Пред посљедњи црногорско-турски рат бијаше скупштина на Цетињу, те том приликом Њ. Њр. Височанство наш витешки Њаз и Господар Никола I. понуди јуначима који ће да узме нож на живот Турчина; ту се нађе и покојни Мило, момче од својих 20 година, те под реченим условом узме нож.

После тога набрзо се зарати и покојник вада имајући у виду под каквим је уљетом нож примио, с истим ножем посјече два жива Турчина у оним крвавим бојевима: на Вучјем-Долу и под Иланим брдом; а под Рогамама у првом судару са Турцима добије тешки ударац од турског топовског зрна, који га ударац оне-способи за даље дјеловање у том рату. — Послије рата покојник је био одликован војничком медаљом за храброст. — Никад нијесмо могао чути из уста покојникових да он прича, да је тај нож узимао, нити пак да је те Турке с њим сјекао; то си само могао чути од других храбрих Цетинана, који су с њим ратовали и очевидци били; и приликом смрти покојникове готово непозната ниједан Цетинанин који је с њим у посљедњем рату учествовао, који не дође да му посљедњу пошту одаде.

Лака му јуначка родна земља коју је испински љубио, а души му рајско насеље.

М.

— Из Скадра пишу нам:

Српско-православна скадарска општина на Св. Саву тек год. послје св. литургије у храму св. Александра Невског и прославе школске, у школом аџалу, основала је српско-пјеначко друштво, под именом „Слога“, и „Читаоницу.“ Ове се установе налазе под покровитељством царско-руског консула у Скадру господина Г. С. Шчорбина.

Молимо да дате мјесто у свом што-ваном листу овоме огласу, а умољавују се и други српски листови да проштапају овај оглас, као и да притечу у помоћ овој тако малој и доста сиромашној општини, како би се могле уздржати и напредовати поменуте установе љезине.

Сваком родољубу — Србину, бићемо одиш благодарни, који нас ма у чем помогне, било у књигама, листовима, новцу и др.

Писма као и све друго упућују се на пресједника пјеначког друштва „Слога“ и „Читаонице“, г. Ј. Поцковића.

(Вријеме.) Прошле недеље пао је толики снјег, да је за четири дана био прекинут колекси саобраћај са Котором, и тек је у понедјелник војска успјела да прочисти пут дилџенци. Оне недеље је био вријеме анјено али студено. Снјег ипак по мало нестaje.

(Преплатници на књижевна издања „Матице Српске.“) Код потписатега

повјереника „Матице Српске“ преплатили су се следећа господа: I члан Лука Ђузовић, пресједник општине улишске. Платио прву рату у износу 20 франка. II. Преплатници на „Летопис“ и „Књиге за народ“ ова гг.: Марко Петровић, управитељ Приморске нахије, поп Јован Вујановић, парох улишски, кап. Крдуи Војводић, члан окружног суда, Боро Ђурашковић, лучки капетан у св. Николи, капетан Филип Ђокић, Стево Јовићевић, управљајући пошт. тел. чиновник у Улишњу, Илија Срзентић, писар окр. суда, Ристо Стојовић, чиновник при издавању соли. Ова господа платила су цијелу преплату за 1901 годину — по 7 франка.

Пошто је већ зборено у „Гласу Црногорца“ о важности књижевних издања „Матице Српске“ и о потреби преплатица на иста, то не држим за потребно о томе овје писати. Напоменућу само толико да годишњи претплатник за 7 круна добија 15 књига одабраног садржаја и тијем начином добија могућност за неколике године имати лијепу домаћу библиотеку. Но за онога коме је Бог дао мало бољу могућност најбоље је записати се за члана. Су 100 круна плаћених у једанпут, или у 5 година по 20 круна, постајеш доживотни члан Матице, с правом примати сва њена књижевна издања. Таквим чланством човек чини себи не само корист, јер ће добити толико корисних књига, него чини част себи и својима јер постаје чланом таквога отличнога и угледнога друштва, као што је „Матина Српска.“

Позивам свакога ко жели уписати се или за члана, или за годишњег претплатника, а особито из Приморске нахије, да се пријави потписатоме повјеренику; а свакоме ће се dati штампана признаница на примљени новац.

Улиш, 6 фебруара 1901.

Марко Драговић
члан Окр. Суда.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

МАДРИД, 9 фебруара. — У министарском вијећу под предједништвом регенткиње Экарага је саопштио да је потпун мир повраћен. Криза је одложена.

БИОГРАД, 9 фебруара. — Министар у Букарешту Миловановић наименован за министра трговине.

БЕЧ, 11 фебруара. — „Политико“ доноси из Рима, да предлог Принца Ђорђа односно замјене интернационалне војске на Криту грчком војском није био повољно примљен од сила заштитница.

РИМ, 11 фебруара. — Пуковник Баратијери ди Санпјетро наименован је за војничког аташеа у Царизу.

МАДРИД, 11 фебруара. — Манастирски старјешина није хтио повратити госпођицу Убао, јер да се она не хоће вратити код своје матере. Јавно мњење је узрујано.

ЛОНДОН, 12 фебр. — Краљ је отпутовао у Њемачку (код болесне сестре Царице).

ЦАРИГРАД, 12 фебруара. — Наставља се преметачина и анпене Бугара-Македонаца.

КРОНБЕРГ, 13 фебруара. — Цар Вилхелм је српско-инглеског Краља у Франкфурту па су заједно стигли. Цар Вилхелм посјетивши Царицу матер повратио се у Хембург, куд је камиње отпутовао Краљ Едуард да му врати посјету.

БУКАРЕШТ, 13 фебруара. — Камара је гласовала неповјерење влади са 75 против 74 гласа. Сједница је била бурна.

БУКАРЕШТ, 14 фебруара. — Карп је поднио оставку кабинета. Краљ ће позвати Стурцу, вођу либералне странке, да састави нови кабинет.

МАДРИД, 14 фебруара. — Влада је дала оставку.

ПАРИЗ, 14 фебруара. — У Петрограду ће бити конференција са француским шефом главног штаба, да се означи улоге савезничких војска. Цар је изразио жељу, да се ипше тачака у уговору савеза разјасне. Споразум је постигнут. Влада руска сматра потребитим да се ипше измијене мисли о администрацији француске војске.

ПЕТРОГРАД, 14 фебруара. — Приписно је Вордер и одено у Зимном Дворцу.

СОФИЈА, 14 фебруара. — Књаз је примио оставку кабинета, али још није наименовао наследника Петрову.

ХОМБУРГ, 14 фебруара. — Цар Вилхелм је отишао у Берлин.

ЛОНДОН, 14 фебруара. — Доња Кућа је примила адресу са 297 против 78 гласова.

БОМБАЈ, 14 фебруара. — Посљедња два дана умро је овдје 800, међу којима 400 од куге.

БУКАРЕШТ, 14 фебруара. — Нови кабинет је састављен. Стурца пресједник и вањских посала и интегритета, Аурелијан унутрашњости, Стојићеско правосудја, Братијано грађевина, Харет просјете. Палади финансиа, Мисир државних добара.

БЕЧ, 15 фебруара. — Чешки радикали отпочели су обструкцију дугим говорима на чешком језику. Њемачки радикали протестирали су против те злоупотребе. Отуд нареди, услед којих је сједница прекинута. Кад се опет наставила, пресједник позвао све странке, да поштују достојанство парламента. Чех Фресел је довршио свој говор. Тим је инцидент завршен. — По листовима Краљича Наталија намјерава убрзо посјетити Крунедол.

БУКАРЕШТ, 15 фебруара. — Стурца је прочитао у камари декрет, којим се камара распушта. Нови избори су расписани за 21 до 28 марта.

СОФИЈА, 16 фебруара. — Стање Принца Борнеа опет узнемирује.

Англо-бурски рат.

ЛОНДОН, 10 фебруара. — У доњој кући Редмонд је интерпелирао владу, да ли се Цар Вилхелм понудио као судија у јужно-афричком рату. Крамборн је одговорно негативно. Редмонд је интерпелирао ватим владу, да ли сматра потребито, да потражи арбитраж Цара Вилхелма. Редмонд је био позван на ред. Затим је влада саопштила да ратни трошкови до сада износе 81500000 лира пингских.

ДУРБАН, 11 фебруара. — Напало је 300 Бура на железнички воз код Хајделберга. Рањено је 5 путника и један војник. Кад је војска стигла шпћерала је непријатеља.

ЛОНДОН, 12 фебруара. — Листови доносе, да је Киченер телеграфао, да Бога тражи састајак, да се споразумију о предаји. Киченер је одредио дан 27/2.

ПРЕТОРИЈА, 13 фебруара. — Паувер је удрио на Девета код Диселфонтеа, узео два тона и заробио 50 Бура. Инглези нијесу имали губитака. Непријатељ се разбјегао.

ЛОНДОН, 13 фебру. — Бродрик је у доњој кући саопштио да су њеки официри због капитулација у јужној Африци изbrisани, а њеки кажњени, и да ће влада енергично поступати.

ЛОНДОН, 16 фебруара. — По листовима Луј Бота се предао Киченеру јутрос. (?) Ова вијест није званично потврђена.

КРАДОК, 16 фебруара. — Бури су запалили Родмангтестацион на железници Розмеада. Непријатељ је одбијен послаје крваве битке.

Догађаји у Китају.

ПЕКИН, 10 феб. — Царским указом Таифусијанг је свргнут, Туан и Лан послани у прогонство, неки великодостојници ће бити принуђени да изврше самоубијство, а двама ће главе одејети.

БЕРЛИН, 10 феб. — Валдерзо је одложио поход.

ЛОНДОН, 12 феб. — На сјеверозастоку Паотингфу била је битка између њемачке и китајске редовне војске. Од њемаца је један мртав а 7 рањених. Китајци су изгубили 200, па су побјегли у Шанси.

Јавна захвалност

Приликом смрти и погребња мога никад непрежаљенога мужа

Војводе Марка Миљанова,

који се преселио у вјечност 2. фебруара о. г. у 66. год. живота, са разних крајева раскомаданог Српства и Словенства добила сам многе усмене, телеграфске и писмене изјаве саучешћа у мојој преголемој тузи за изгубљеним ми покојником.

Јако дирљута толиким одзивом саучешћа, који ми је у неколико ублажио огромни бол за изгубљеним другом, не могу пропустити, а да овим путем најискрепније свима не захвалим.

Сматрам за особиту дужност изјавити моју најдубљу захвалност Њиховим Кр. Височанствима Књазу и Књагини, који су при проласку поред дворца на Ријеци изашли с Књазом Петром да одаду посљедњу пошту покојнику, и паредили дворској стражи с командиром да његово мртво тијело до Шинђона испрати, а тако и Њ. В. Књазу Мирку, који је мртво тијело покојниково испратио до Црне Грете.

Велика хвала Њиховим Високопреосвештенствима г. г. Митрополиту Митрофану, који је мртво тијело покојниково опојао, и архи-бискупу барском г. Милиновићу па његовом искреном саучешћу, а тако и свој господи министрима и великодостојницима са госпођама, који су покојника при уласку у варош Цетиње дочекали и испратили.

Вјечита и искрена захвалност г. војв. Шаку Петровићу с госпођом, који је непрежаљеног покојника на Његуше срио и до Цетиња испратио и у опште бригу водио, да спровод што сјајније испане.

Осјећам се нарочито побуђена најискрепније заблагодарити г-ци Софији Петровић Мортваго, управитељици Института, на изјављеном саучешћу и положеном вијенцу.

На искреном и братском саучешћу за покојником, осјећам нарочиту захвалност изјавити оној браћи Чесима, Босанцима, Херцеговцима, Војвођанима, Србијанцима и Црногорцима, који то телеграфски и писмено учинише.

Не мању захвалност дугујом: становништву Херцег-Новог и околине, које је покојнику и за живота и после смрти одавало све почаст и исказало искрено саучешће, испративши његово мртво тијело; омладини херцег-новској, која је на покојников ковчег и вијенац положила; г. д-ру Рајевићу на савјесном и својском заузимању за вријеме боловања; братији манастира Савине са свештенством, и браћи Мојдежанима а на име: г. г. Тодору Поробићу, Крсту Поробићу, Драгу Поробићу, Милану Брајевићу, Шпиру Краљевићу, Николи Вујовићу, Тому Паријезу, Николи Андрићу, Шпиру Унковичу, Јовану Гојковићу, Тому Режићу и Лазару Унковичу, који мртво тијело покојниково до Котора допратише, као и осталој господи и госпођама из Херцег-Новог; свештенству и грађанству которском, који су при спроводу у великом броју учествовали; алај-барјактару Зеку Машанову, подком. Станку Гајову, кап. Савићу Радоњићу, уч. Б. Средановићу и осталим Његушима, који су покојника са свештенством и ђацима на Кретац дочекали, достојно опојали и окалили; Пеклићима, који су покојника звонима огласили и ожалили; Војводи Марку Мартиновићу, командиру Митру Вошковићу, капетану Никици Турову с народом обојега пола, на оданим почастима, а тако и г. уч. Бољевићу који је и ђаке био извео ради одавања почаста, и прикладни говор ту држао; професорима и учитељима с ђацима и осталом чиновништву и грађанству вароши Цетиња обојега пола, које је покојника у општом броју дочекало и испратило, а нарочито г. Милошу Шулићу, који се онако дирљивим говором у име грађанства с покојником опростио; Цуду Њкову бат. барјактару с Добриљанима, који покојника дочекаше и испратише, и Андрији Вукићу на држаном говору; кап. Илији Лопичићу с Цеклићанима, свештенством и учитељством, који покојника на Машановића хан дочекаше, оплакали и до испод Кошћела испратише; официру Машановићу, који је сву тужну пратицу понудио пићем; г. г. сардарима Шкрњу Кусовцу с Љуботинчанима и Јоку Јовићевићу с Ријечанима, свештеницима и учитељима, који мртво тијело у Офениће дочекаше, опојаше и до Ријеке допратише, а учитељ А. Јовићевићу на лијепом говору, којим се с покојником ту опростио, бравству Дрецуна наложеном вијенцу; ком. Симону Иванову с Ђепљанима, који га је с војничким почастима срио и испратио; подком. Ђоку Маркушу с Ђешкопољцима; сардару Ј. Радовићу и кап. Луки Невешићу с Подгоричанима, који су и вијенац на мртвачки олар положили; командирима г. г. Гигоју Лукићу и Јанку Вукотићу с официрима; учитељима и свештеницима подгоричким, који га достојно опојаше и испратише; а нарочито попу Крсту Поповићу на држаном говору којим се у име Подгоричана са покојником опростио; кап. Меду Лукачевићу, официру Мустафи Турђевићу, Ахмату Дорвићевићу и бар. Селу Братову с осталим Мухамеданцима, који покојника до вјечне куће испратише.

Особита благодарност г. г. командирима: Никици Пејовићу и Нику Кусовцу, Стеву Вујановићу с братом. офиц. П. Ђурашковићу, Сокол Бацу и порјанику Николи Кнежевићу, који су покојника до Модуна допратили и при сахрани учествовали.

Срдачна хвала попу Перу Ивановићу и попу Л. Поповићу, који су чак у Херцег-Нови још за живота покојникова дошли и по смрти га испратили до вјечне му куће. Тако исто ком. В. Лазовићу, кап. И. Лукину, офиц. Стојану Поповићу и церј. Ђоку Маркову, који покојника на Дубовику среташе и у име народа кучанског вијенац положише.

Напољетку овим изјављујем велику и особиту захвалност г. војводи Васу Ивановићу с главарима који на Ситници дочекавши покојника вијенац у име војске положише; народу Кучанском, који др гог ми покојника онако сјајно и брацки оплакали и сахранише; попу Вуку Поповићу, који се у име племена с покојником опростио.

Свима још једном велика и вјечита хвала.

На Меду, 12. фебруара 1901.

Број 17
819 (1—1)

Омалошћена супруга
СТЕФЕ.

БЛАГОДАРНОСТ.

Господа Браћа Јовановићи књижари па Панчева послали су и ове године на дар напој сиромашној школској дјечи 270 комада одабраних књига и књижица, за које им се овим најтоплије захваљује.

Цетиње, 9 фебруара 1901.

Главно Школско Надзорништво.

Са тешким болом у срцу јављамо својим сродницима, знањцима и пријатељима, да се је наш нигда незаборављени отац

МАРКО С. НИКЧЕВИЋ

у 96-ој години свога живота, после краћког боловања, 4 фебруара пресекао у вјечност.

Пок. Марко још као момче учествовао је у бојевима и при заузећу Сосине био је рањен. Био је стечан човјек и уживао је велико имање. Приликом рђавијех година сиромаше је потпомагао, био је срећан домаћин. Оставио је после своје смрти 10 мушких глава.

Спада нам у дужност захвалити: господи свештеницима Иву Михаљевићу и Јовану Гвозденовићу који над покојником опијело извршише; г. попу Николи Чаловићу учитељу са школском дјеном; мјесном школском надзорнику г. офицеру Иву Остојићу; подпоручику Ристу Бранковићу; офицеру Иву Бранковићу; барјактару Ристу Лекићу с Ђуковичанима и браћи Глуходољанима који погребу присуствоваше.

Глухи дд, 5 фебруара 1901.

Ожалошћена синови:

Ђуро, Лазо и Стево са родбином.

Број 16
140 (1—1)

Објава.

Докатна кућа Ђока Новова Дрекаловића, постојећа у овој вароши у „Катунској Улици“ под број 15, износи се на јавцу продају, за намјер његових дугова.

Ко би речену желио купити, нека се пријави потписатој Управи 1. Априла текуће године, јер ће се кућа тога дана продавати.

До тога дана, позивају се сви дужитељи Дрекаловића, да потписатој Управи поднесу своја чиста потраживања.

Број 271.

Цетиње, 1. Фебруара 1901.

У п р а в а

Општине вароши Цетиња.

Број 14
72 (3—4)

Објава.

Срдан Филипов Николић из села Пожара под Острог, у казад 40 година пошао је у Србију оставивши овамо своје имање. Није се јављао своима има око 35 година, те се не зна је ли жив или не; зато се исти позива: Ако је у животу он или од њега нека о себи јави потписатоме; у противном случају сматраће се да је нестало, те ће се његово имање уступити коме припада у наше наследство.

Вражегмци, 19 јануара 1901.

Број 10.

капетан Дамјан В. Перовић.

Број 11
84 (3—3)

На знање.

Стају, 15 рала земље, 3 ливака горе у Веље поље под сали Умноболци дом на рокове продам из слободне руке. Ко би желио купит, нек ми се пријави.

Дамловград, 2 фебруара 1901.

Кишо Јовићевић.

Број 15
34 (2—3)